

טקטיקות וכלי נשק בתקופת הרנסנס

אבק השריפה הגיע לאירופה ככל הנראה ממונגוליה בראשית המאה ה-13, והתותחים הראשונים יוצרו בה בתחילת המאה ה-14. התיעוד העתיק ביותר לשימוש בתותח באנגליה נמצא [בציור של וולטר דה מילימט](#) משנת 1326. התותחים הראשונים היו מכונות לא מדויקות, שנועדו בעיקר להפיל חומות של ערים בצורות. הקליבר של התותחים היורים כדורי אבן עלה בהדרגה במקביל ליכולות ההגנה של הערים, וכן התפתחה טכנולוגיה של תותחים היורים כדורי ברזל.

במאה ה-16 חלה ההתפתחות המשמעותית בתותחים, כאשר פותחו תותחים קלי משקל שהורכבו על גבי כני עץ וניתן היה להרכיב אותם גם על ספינות. עם זאת, בגלל חוסר דיוק של התותחים, תאונות ירי רבות ובעיות תחזוקה ומזג אוויר, המשיכו צבאות רבים להשתמש בבליסטראות ובקשתות ארוכות טווח. האנגלים למשל, השתמשו בקשתות ארוכות שאורכן כשני מטרים, המגיעות לטווחי ירי של בין 240 ל-270 מטר. הפעלה מיומנת של הקשת הארוכה דרשה אימון רב ונחשבה למלאכה נחותה, שבה עסקו בני מעמד האיכרים ולא בני האצולה.

"[מלחמת מאה השנים](#)" הביאה לשינויים מרחיקי לכת, הן באופן התנהלות הקרבות והן במבנה החברה במדינות שהשתתפו בה. לשתי המדינות (אנגליה וצרפת) היה זה המעבר בין ימי הביניים והרנסנס. התוצאה של הכנסתם לשימוש של כלי הנשק החדשים הייתה שלילת מעמד הבכורה של האצילים בשדה הקרב. חוואים החמושים בנשק החדש יכלו להכריע את האביר המשוריין, שלא היה עוד חסין כבעבר. הכוח שנשמר בעבר לאצולה עבר עתה לידיהם של חילות קבע המבוססים על גרעינים של חיילים מאומנים, שהשתמשו בכלי נשק חדישים. מבנה הצבאות עצמם השתנה ועבר ממבנה של צבא המבוסס על נאמנות פיאודלית של אנשים שאדונם קרא להם לתקופת שירות קצרה, לצבאות של קבע המבוססים על שכירי חרב הנשכרים לטווח ארוך. צבאות קבע היו צורה חדשה לחלוטין של כוח צבאי שניתן בידיהם של המלכים, ולא נראו על אדמת אירופה מאז ימי האימפריה הרומית.